

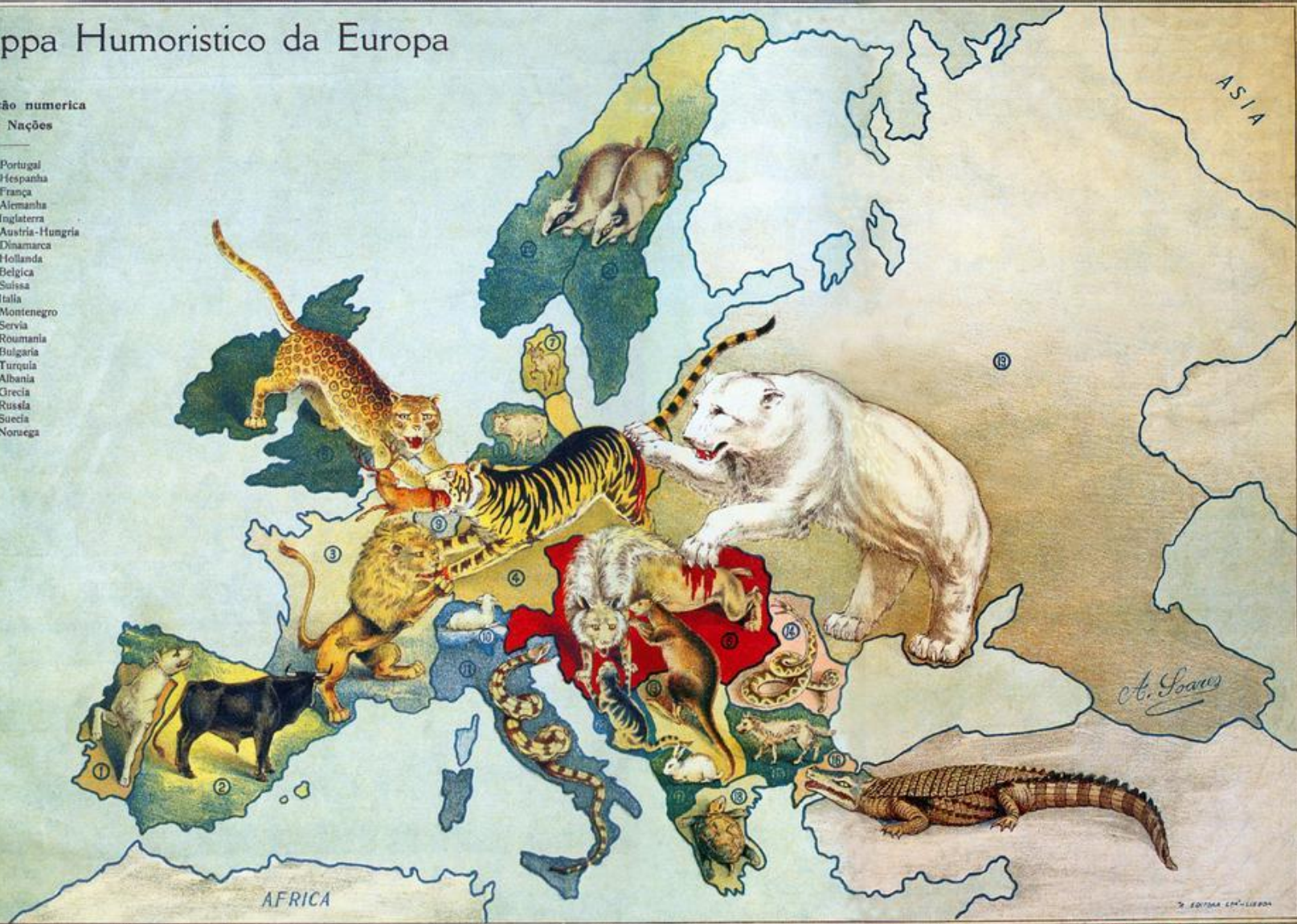
Міжнародні кризи та
збройні конфлікти на
початку ХІХ ст. Україна в
геополітичних планах
Російської, Німецької,
Австро-Угорської імперій
на зламі ХІХ–ХХ ст.

Незважаючи на те, що
перше десятиліття ХХ століття
вважається періодом відносної стабільності,
важковирішувані суперечності того часу
створювали загрозу
як існуючому соціальному порядку,
так і миру в Європі і світі.

Mapa Humorístico da Europa

Designação numerica
das Nações

- N.º 1 — Portugal
- » 2 — Hespanha
- » 3 — França
- » 4 — Alemanha
- » 5 — Inglaterra
- » 6 — Austria-Hungria
- » 7 — Dinamarca
- » 8 — Hollanda
- » 9 — Belgica
- » 10 — Suissa
- » 11 — Italia
- » 12 — Montenegro
- » 13 — Servia
- » 14 — Roumania
- » 15 — Bulgaria
- » 16 — Turquia
- » 17 — Albania
- » 18 — Grecia
- » 19 — Russia
- » 20 — Suecia
- » 21 — Noruega

REGISTADA NOS TERMOS DA LEI

Гумористична карта Європи початку ХХ століття

КРАЇНИ ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ
наприкінці XIX – на початку XX ст.

Іспано-американська війна (1898 р.)

породила
нові суперечності на
Американському континенті

США

Іспанія

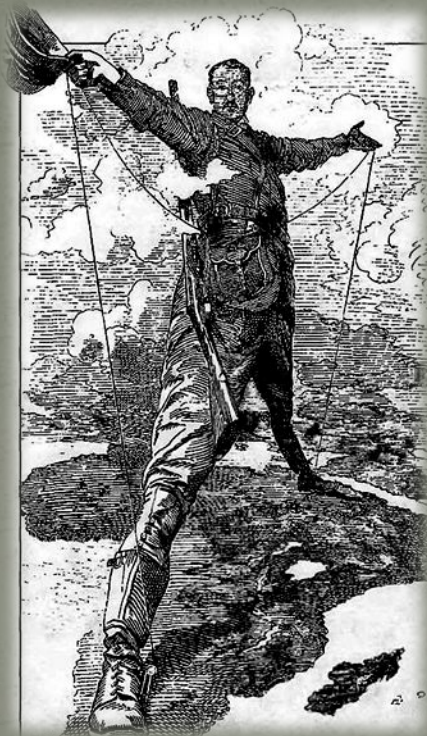

США мали намір
контролювати ситуацію в
Західній півкулі, стати тут
міжнародним полісменом

Великобританія

Сесіл Родс,
натхненник війни,
один із творців імперії

Англо - бурзька війна 1899-1902 рр. Одна з перших війн епохи імперіалізму

Англійці штурмують позиції бурів

Помаранчева
республіка

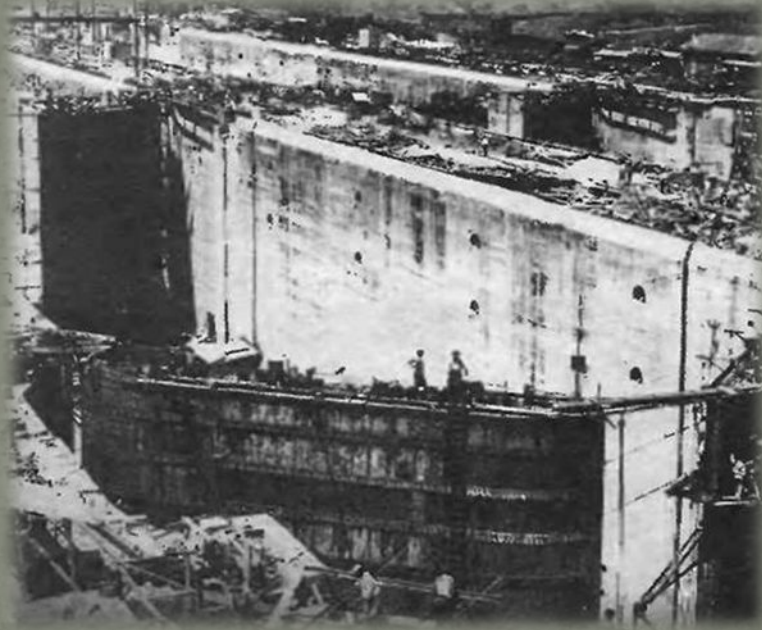
Республіка
Трансвааль

1902 року бурські республіки Помаранчева і Трансвааль включено до складу Британської імперії.
1910 року формально проголошено Південно-Африканський Союз.

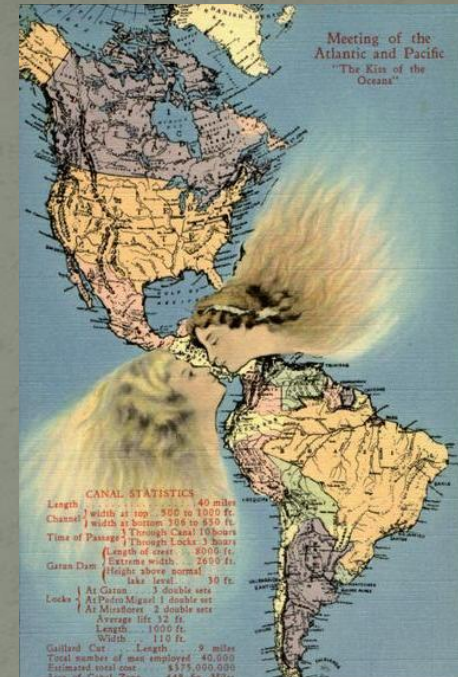

Панама проголошує незалежність (1903 р.)

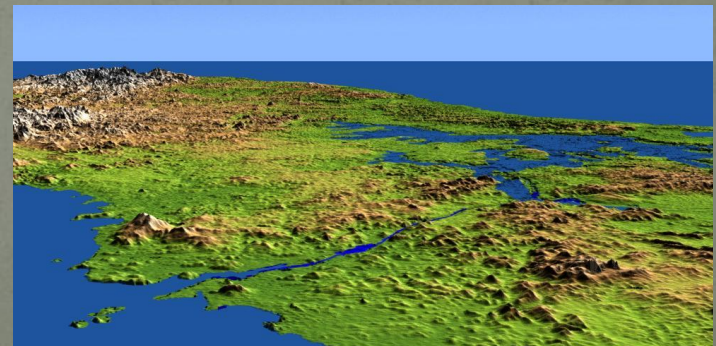
**Будівництво США
Панамського каналу (1904-1914 рр.)**
стало одним з найбільших і складних
будівельних проектів, здійснених людством.

Зведення шлюзів каналу

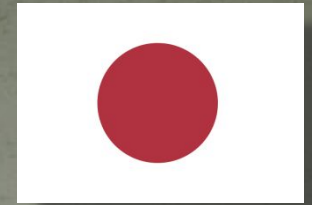
Листівка випущена з нагоди відкриття каналу

Панамський канал

Російсько - японська війна 1904-1905 рр.

Російські плакати часів війни

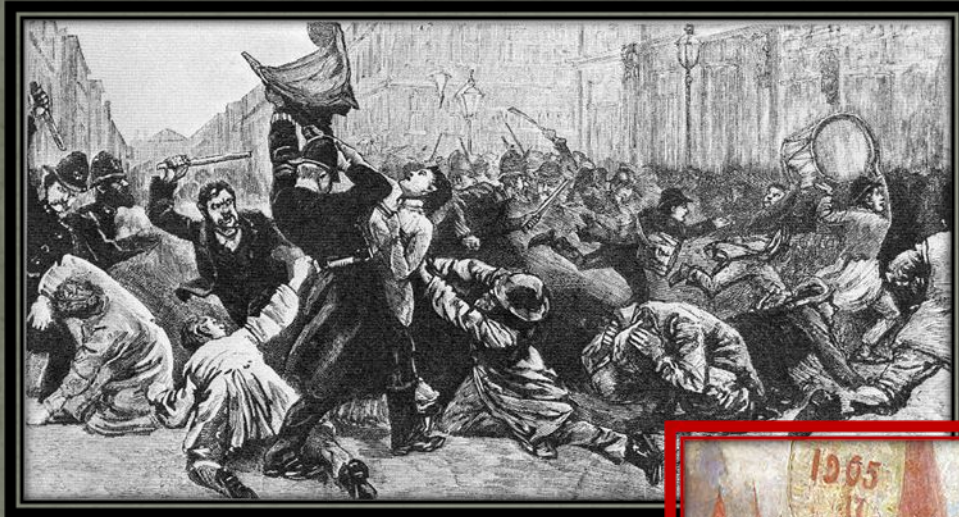
Медаль за Російсько-японську війну

Після перерви в
кілька десятків років
стала першою
великою війною
з використанням
новітньої зброї.

Російська революція 1905-1907 рр.

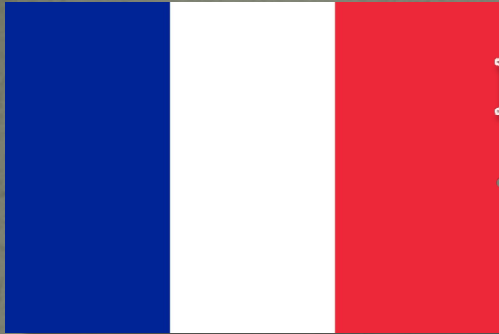
9 січня 1905 р.- “Кривава неділля”

Маніфест 17 жовтня 1905 р.
“Про удосконалення
державного ладу”
став першою перемогою
революції 1905-1907 рр.

І.Репін “17 жовтня”

Франція

Марокканські кризи

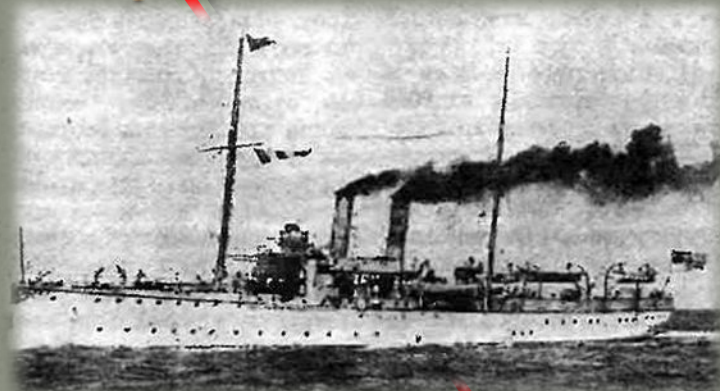

Німеччина

провокатори

Вільгельм II

Німецький канонерський човен "Пантера"

Танжерська криза 1905-1906 рр.

Агадирська криза 1911 р.

1912 р. Франція отримала протекторат над Марокко

Конфлікти на острові Крит

О.Цайміс
грецький державний діяч

Греція

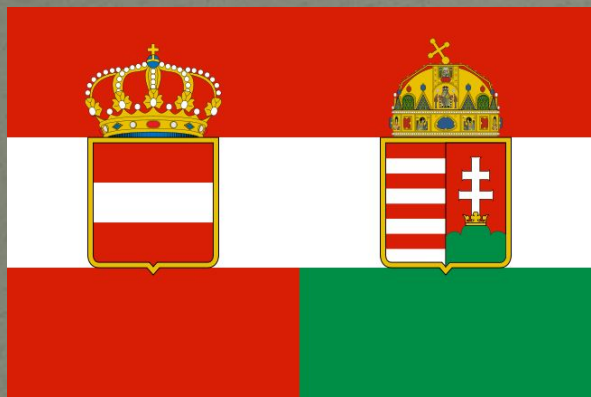

Османська імперія

1913 р. – союз Криту з Грецією

1908 – Австро-Угорщина анексує Боснію і Герцоговину

Австро-Угорщина

Боснійська
криза,
могла
перерости
у світову війну

Сербія

Посилилась ворожнеча
Сербії до Австро-Угорщини

Німеччина

Образ Росії на Німеччину
посилила Антанту

Росія

Members of the First Majlis
(Oct. 7, 1906—June 23, 1908)

Перший
менджліс

1905 - 1911 рр. Революція в Персії

1906 – введення Конституції,
скликання менджлісу

1909 – на престол зійшов
Ахмед шах

Ахмед шах

Родовище Машид – і - Сулейман
Нафтова свердловина №1. 1908 р.

Персія – привід для суперечок

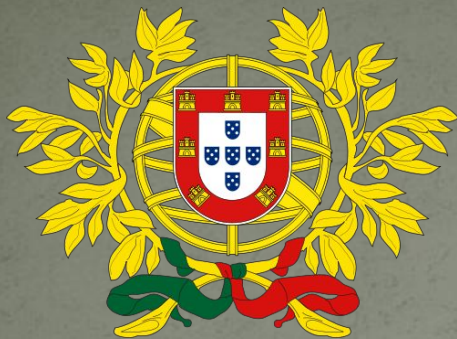

Великобританія

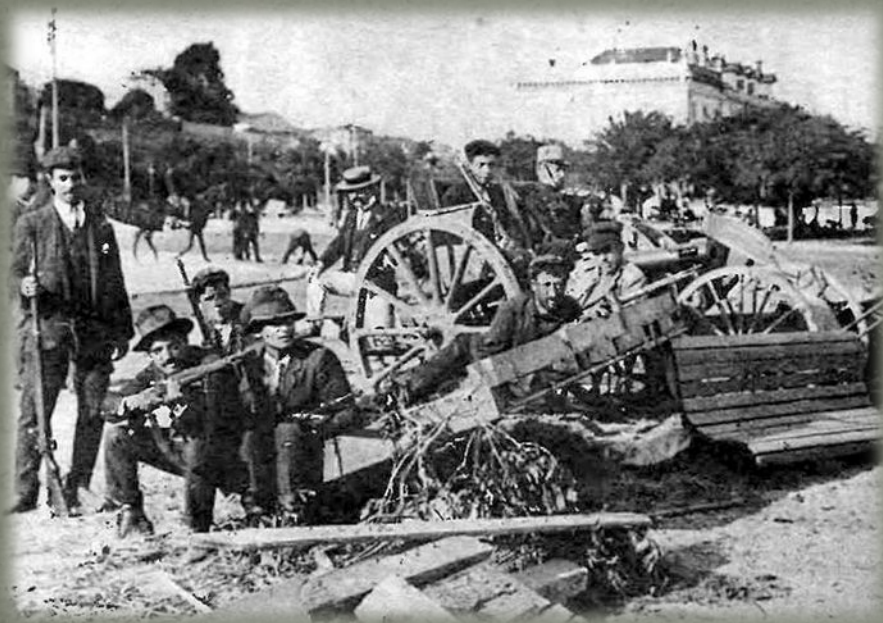
1907 – Англо – Російська конвенція.
Поділ Персії на “зони впливу”

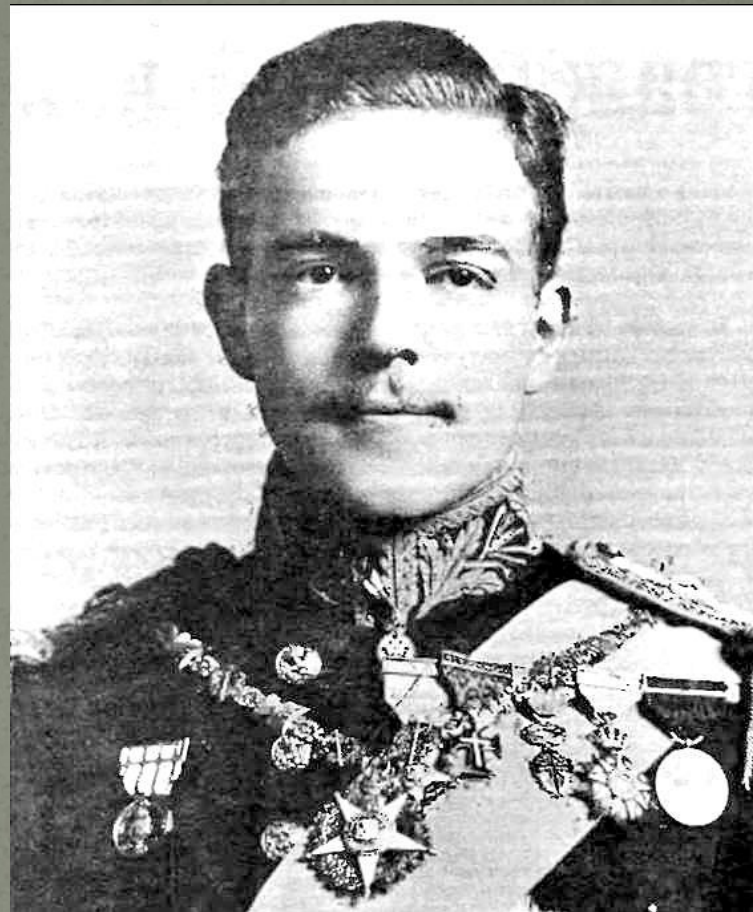
Росія

1910 – революція і повалення монархії в Португалії

На барикадах Лісабона

Мануель II
останній король
Португалії

1910 р. Початок Мексиканської революції (1910-1917 рр.)

Порфіріо Діас

1911 р.- повалення диктатури Діаса,
обрання президента Франсіско Мадера

Франсіско Мадера

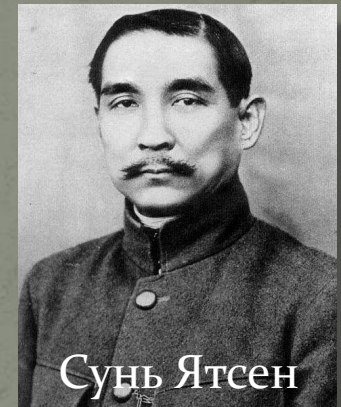
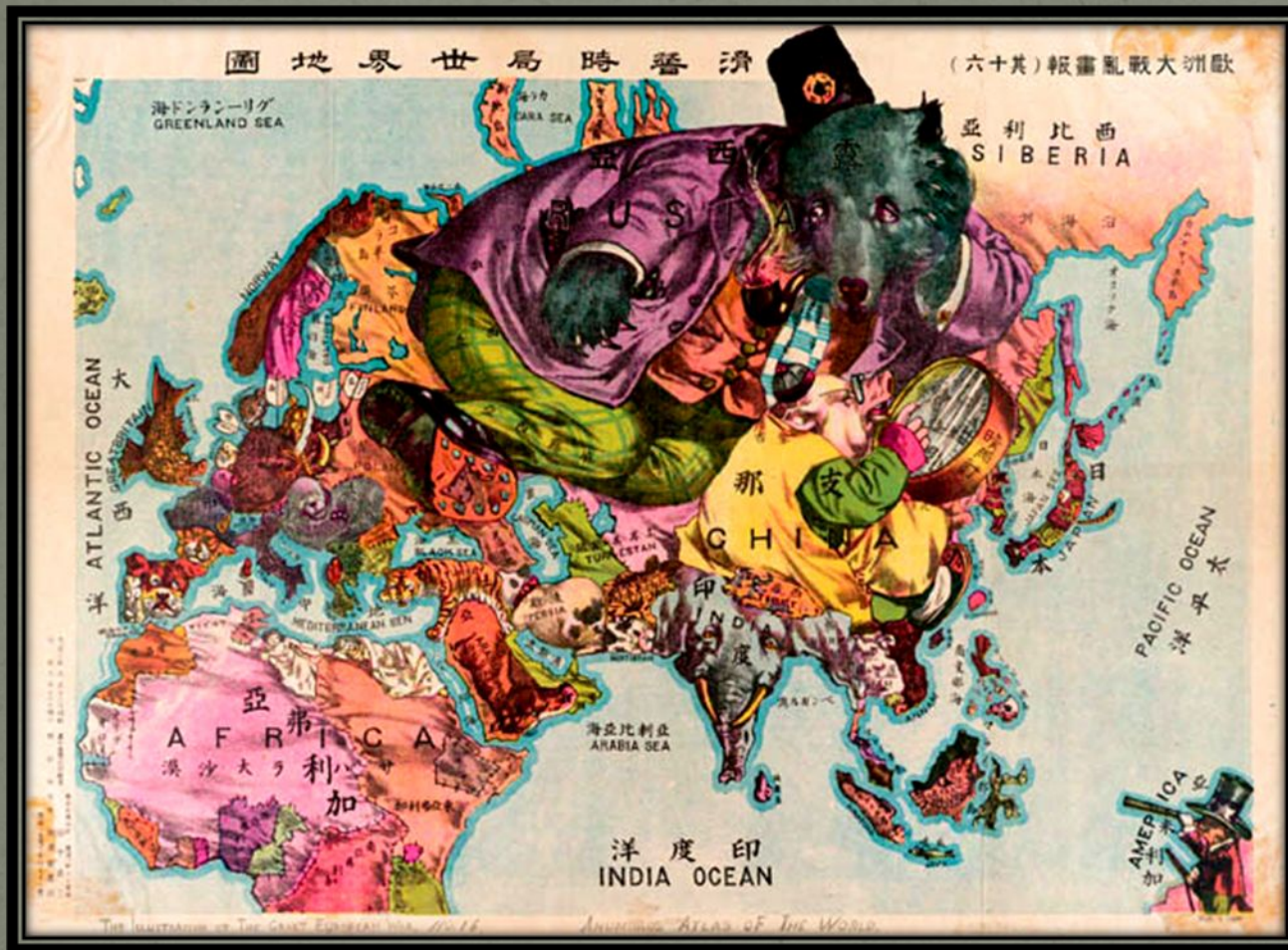
Революційний опір

Солдат революції

Революція сприяла зміцненню демократично - республіканського ладу,
попередила загрозу перетворення Мексики
в іноземну колонію чи протекторат

1911 р. Китайська революція

Сунь Ятсен

Юань Шикай

Карта часів Китайської революції

Сінхайська революція зруйнувала імперію Цін та привела до формування Китайської республіки

1911 – 1912 рр. Італійсько – турецька війна

Італія

Італія поспішає захопити Тріполі – останню нічийну землю в Північній Африці

Османська імперія

† LOMBARDI HISTORICAL COLLECTION †

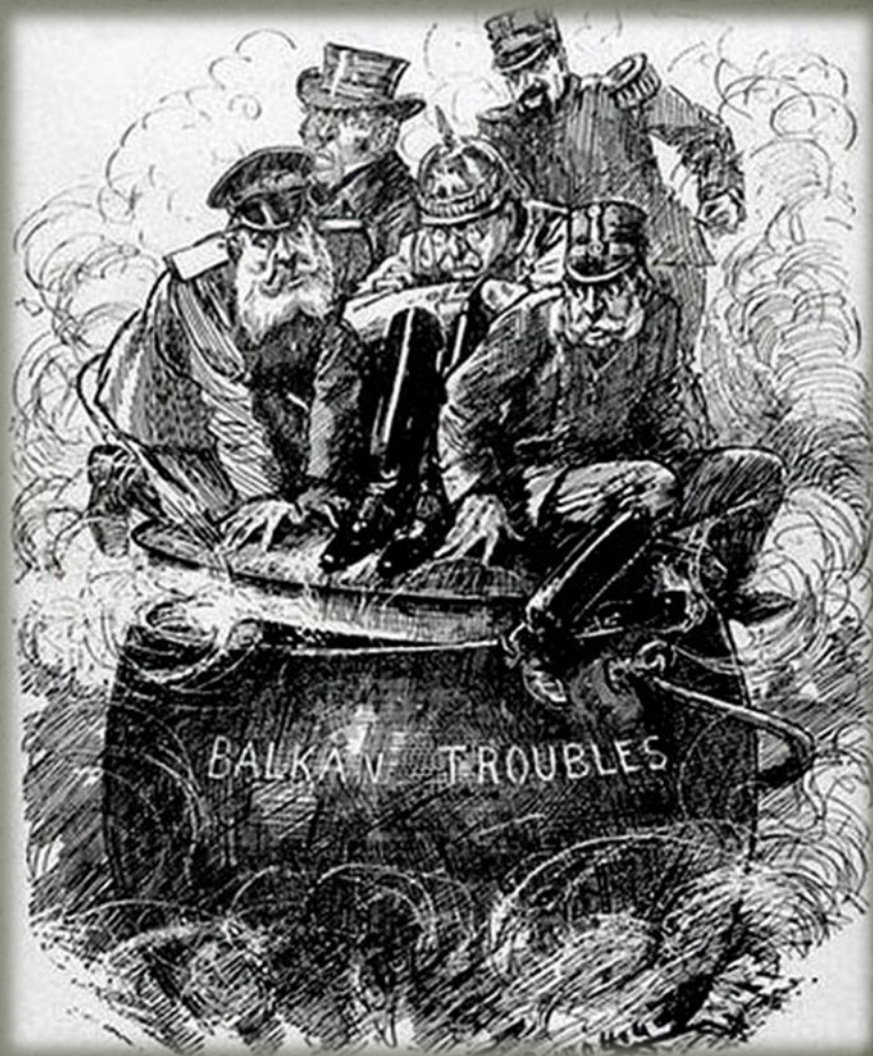
Італійські війська біля Тріполі 1911 р.

Італійський крейсер обстрілює Дарданелли

Війна послужила важливим приводом до Першої світової війни, оскільки розпалила націоналізм в балканських державах

Балканський півострів - «порохова бочка Європи»

Перша Балканська війна 1912-1913 рр.

Б
а
л
к
а
н
с
ь
к
а

л
і
г
а

Болгарія

Греція

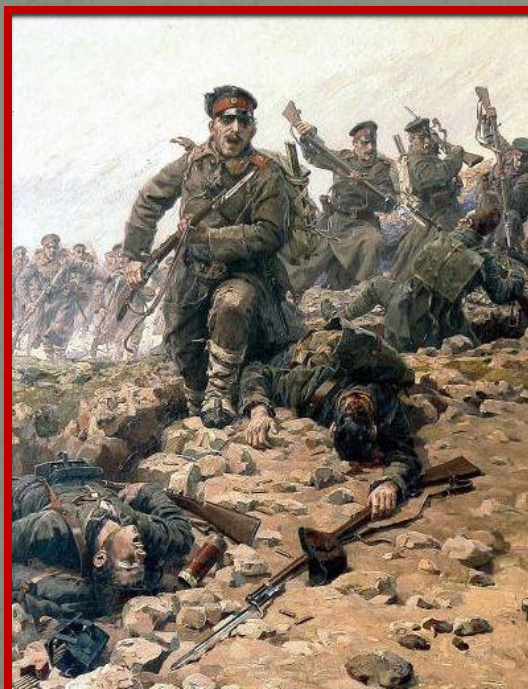
Сербія

Чорногорія

Османська імперія

Болгарські війська штурмують турецькі позиції

Причина:
прагнення країн
Балканської ліги
розширити свої території.

Наслідки:
Балканська ліга отримала
землі на захід
від лінії Енос - Медея;
Албанія отримала
незалежність

Друга Балканська війна - 1913 р.

Болгарія

Причина:
не вирішене питання
розподілу Македонії

Наслідок:
Болгарія втратила
Південну Добруджу і
майже всі захоплені
в ході Першої
Балканської війни
землі

Сербський меморіальний хрест

Зруйнований Кілкіс
Болгарська листівка 1913 рік

Османська імперія

Румунія

Чорногорія

Сербія

Греція

Великобританія, самотня в своїй боротьбі з бурами,
шукала союзника в особі Франції

Німецька морська експансія турбувала її сусідів, і
Марокканська криза довела
франко-німецьке протистояння до межі

У Росії, що погрузла у війні з Японією,
відбулася революція

Туреччина, атакована Італією та Балканськими
державами, позбулася майже всієї Європейської
території

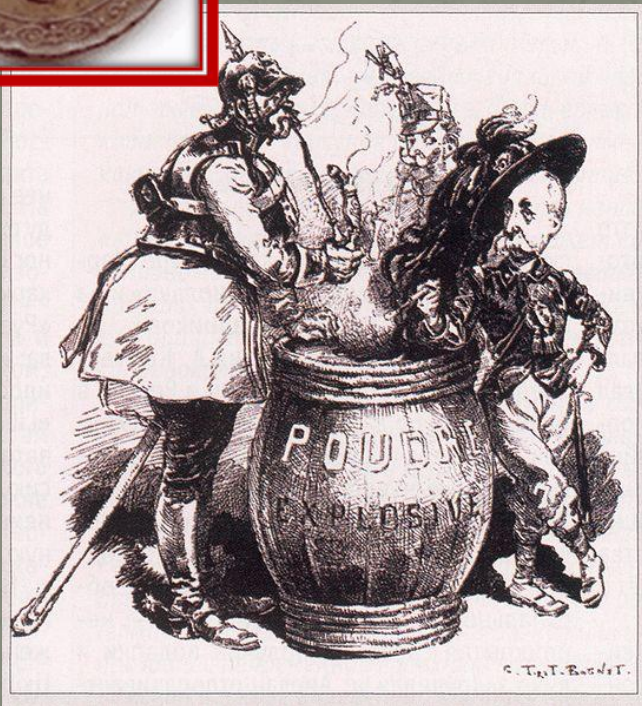
До кінця 1913 року великі держави, об'єднавшись у
ворожі альянси, дивилися один на одного із
зростаючою підозрою

Військово-політичні блоки

Потрійний союз

Німецький жетон з нагоди утворення потрійного союзу

“Товариші миру” (Потрійний союз)
Карикатура Тіре-Боне (Франція)

Антанта

Російський плакат 1914 р.

Військові альянси в 1914 році

Україна стала об'єктом, а не рівноправним учасником міжнародних відносин, оскільки в період «довгого» ХІХ ст. українська нація була позбавлена власної державності. «Українську карту» у різний час намагалися розіграти Росія (яка вважала загарбані українські землі «своїми»), Німеччина та Австро-Угорщина. Менше опікувались «українським питанням» Велика Британія та Франція.

З виступу Ланселота Лоутона в палаті громад Великої Британії 29 травня 1935 р. (<http://libarch.nmu.org.ua/bitstream/handle/Genofon:>

«Офіційна російська політика замовчувала або чинила перешкоди будь-яким згадкам про Україну за кордоном. Від середньовіччя до XVIII ст. Україна часто фігурувала в європейській літературі. Однак із другої половини XIX ст. Заходу належало забути, що існує або колись існував такий народ. Доля українців Галичини під австро-угорською владою теж не була щасливою, проте кращою, ніж у тих, хто опинився під владою самодержавної Росії... Кожна з цих великих держав, між якими була поділена Україна, підтримувала національний рух на території іншої. Зокрема, Росію стурбувало пробудження українського національного духу в Галичині. Її напівофіційні газети писали, що внаслідок цього дедалі важче придушувати національні змагання українців у самій Росії. А потім почалася лицемірна агітація за звільнення мільйонів українців, що стогнуть у Галичині під чужоземним ярмом. Фактом, не настільки широко відомим, як мало б бути, є те, що однією з причин світової війни був конфлікт між Росією та Австрією через українське питання».

Жодна з країн не переймалася визвольними прагненнями українців і не бажала допомогти їм у боротьбі за відновлення власної держави.

Росія, Німеччина й Австро-Угорщина використовували «українське питання» у власних цілях у дипломатичних розрахунках «великої політики».

Україна – Росія

- ▶ Російська імперія розглядала окуповані українські землі як «власну» територію, населену «малоросами».
- ▶ Стратегічною метою політики щодо України було приєднання до українських етнічних земель Галичини, Буковини й Закарпаття, які на межі ХІХ- ХХ ст. входили до складу Австро-Угорської монархії.
- ▶ Національний український рух, насамперед у Галичині, розглядався як загроза «цілісності» Російської імперії. Галичина вважалася епіцентром українського «сепаратизму».
- ▶ Морально й матеріально підтримувала в Україні москвофільські настрої.
- ▶ Насаджувала на українських землях Російську православну церкву, забороняла українську мову, проводила жорстку русифікацію з метою придушення найменших проявів українського національного духу.

Україна — Німеччина

- ▶ Україна — один з етапів «походу на Схід» (Drang nach Osten); джерело забезпечення продуктами харчування (житниця Європи), багата на природні ресурси й сировину країна.
- ▶ Звільнення України з-під російської окупації було одним із кроків до створення «Серединної Європи» — союзу держав, у якому Німеччина була б економічним і політичним лідером.
- ▶ Припускала можливість виникнення після розпаду Російської імперії українського державного утворення, що перебувало б під впливом Німеччини.

Україна — Австро-Угорщина

- ▶ Україна цікавила Габсбурзьку монархію насамперед як сировинний і продовольчий ресурс.
- ▶ Змагалася з Росією за вплив у слов'янському світі.
- ▶ За сприятливої міжнародної ситуації готова була приєднати до Габс-бурзької монархії ще й Волинь і Поділля.
- ▶ Прагнула прихилити на свою сторону не лише галицьких українців, а й українців Наддніпрянщини («рутенів»).
- ▶ Активно підтримувала український рух за межами Австро-Угорської імперії. Як далекосяжна мета розглядалося навіть створення за австрійської підтримки «Великої України» аж до р. Дону.

ПЛАНИ СТОРІН ЩОДО УКРАЇНИ

ПЛАНИ Росії щодо українських земель:

- приєднати Східну Галичину, Північну Буковину та «Карпатську Русь» (Закарпаття);
- Російський уряд вважав, що має моральне право і навіть зобов'язання перед слов'янськими народами захищати їхні інтереси.
- Насправді ж під гаслом об'єднання «єдинокровних братів-русинів» планувалося відсунути кордони Російської імперії до карпатських перевалів.

ПЛАНИ Німеччини:

- розчленування Росії на частини, загарбання Польщі, Білорусі, України, прибалтійських губерній для розселення там своїх колоністів;
- особливий інтерес виявляла щодо захоплення Донбасу, Одеси, Криму, Приазов'я;
- Приєднання українських земель до Великогерманської світової імперії

Отже, на межі XIX-XX ст. Україна посідала важливе місце в геополітичних планах Російської, Німецької та Австро-Угорської імперій. Усі три імперії переслідували корисливі цілі й сприймали українські землі як арену боротьби за власні імперські інтереси.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

- Опрацювати презентацію та відеоматеріал (уважно переглянути, записати у зошит слайд 29).
- Опрацювати § 25, п. 5 підручника, стор. 193-195 (прочитати, скласти конспект пункту та письмово відповісти на пит. 8 на стор. 195)